

Zapomniana rocznica

Slawomir Cenckiewicz

Przemysłowy charakter niszczenia archiwów SB i PZPR zyskał przyzwolenie ze strony elit solidarnościowych. Nie zrobiono praktycznie nic, aby ten proces zatrzymać. Tadeusz Mazowiecki poradził Janowi Rokicie, by o wynoszeniu z MSW i paleniu akt poinformował Czesława Kiszczaka

Radykalni obrońcy dorobku III Rzeczypospolitej od czasu do czasu przypominają nam o kolejnych okrągłych rocznicach. Najpierw świętowano 20. rocznicę zakończenia rozmów Okrągłego Stołu, później rocznicę wyborów 4 czerwca 1989 r. i powołania Tadeusza Mazowieckiego na premiera. Obchodzono także rocznicę zmiany szyldu z PRL na RP, a nawet 20-lecie planu Balcerowicza. W tym szaleństwie kolejnych jubileuszy, sejmowych egzaltacji i akademii zapomniano o 20. rocznicy niszczenia na przemysłową skalę dokumentów SB i PZPR.

Biała legenda Mazowieckiego

Bezprecedensowy być może w najnowszych dziejach Polski proces niszczenia archiwów nie jest dzisiaj powodem do chluby. Niszczenie źródeł historycznych, bez względu na to, kto był ich wytwórcą, ma zawsze charakter zamachu na pamięć i świadomość narodową. A proces ten przypadł na czas u r z ę d o w a n i a „p i e r w s z e g o niekomunistycznego rządu” kierowanego przez Mazowieckiego, któremu po latach buduje się wyłącznie białą legendę. Co bardziej krewcy z jego obrońców potrafią nawet przyznać, że owszem, dokumenty były niszczone, ale „nasz premier” zaferowany najważniejszymi reformami kraju po prostu nic o tym nie wiedział.

Tę sielankową wizję zapracowanego premiera, który nie ma pojęcia, że podlega mu administracja dzień i noc niszczy bezcenne archiwalia dokumentujące dzieje PRL, zaburzył przed laty Jan Rokita. W swojej wspomnieniowej książce ówczesny krakowski poseł Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego napisał: „Otrzymałem informację, że z MSW są wynoszone i palone akta. Dotarłem do premiera, co dla zwykłego posła OKP nie było łatwe, ale Mazowiecki dał mi radę absurdalną: żebym poinformował o tym Kiszczaka, tego samego, który na palenie akt co najmniej zezwalał”.

Od tej pory obowiązuje już nieco inna wersja wytłumaczenia tej sprawy. Zapytany o niszczenie archiwów Henryk Woźniakowski, który w gabinecie Mazowieckiego pełnił funkcję zastępcy rzeczownika prasowego rządu, odparł, że w tamtym czasie należało przede wszystkim uwzględnić otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne Polski (stacjonowanie wojsk sowieckich i sojusze międzynarodowe), a „pierwzoplanową sprawą były pakiet ustaw i plan Balcerowicza”, które zmieniały kraj. Jego zdaniem Mazowiecki robił, co mógł, by powstrzymać proces niszczenia dokumentów, ale realnie możliwość taka nastąpiła dopiero z chwilą odejścia z resortu spraw wewnętrznych gen. Czesława Kiszczaka.

Stanowisko rządu

Tak naiwne tłumaczenie wydarzeń z przełomu lat 1989 – 1990 nie znajduje potwierdzenia w faktach. Wystarczy wspomnieć, że w lutym 1990 r., czyli już po sławetnym rozkazie ministra Kiszczaka zakazującym niszczenia dokumentów MSW (31 stycznia 1990 r.), stanowisko rządowe w kwestii kwalifikacji dokumentów operacyjnych SB jako „niestanowiących materiałów archiwalnych” w rozumieniu ustawy o narodowym zasobie archiwalnym przygotował... gen. Zbigniew Pudysz. W piśmie do prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Józefa Żyty z 22 lutego 1990 r. podsekretarz stanu w MSW bronił w istocie decyzji o niszczeniu akt SB, powołując się na

Z Prymasem Tysiąclecia do USA...

W dniach 10 lutego – 22 marca, Siostra Bogumiła Zamora udaje się do Stanów Zjednoczonych i Kanady. Przeprowadzi tam cykl spotkań z Polonią: „**Duchowe Dziedzictwo Kardynała Stefana Wyszyńskiego,**” w czasie których przybliży postać sługi Bożego Kard. Stefana Wyszyńskiego, jego misję w Kościele i drogę do świętości ze szczególnym uwzględnieniem czasu internowania w klasztorze Sióstr Nazaretanek w Komańczy.

Z przyczyn organizacyjnych podane informacje mogą ulec zmianie! Uprzejmie prosimy o bieżące monitorowanie! Koordynator w USA:

Dariusz Zakrzewski Tel.: (1) (623) 249-2973

Bardzo serdecznie wszystkich zapraszamy!

16 – 23 luty

Phoenix, Arizona:

Sobota, 20 luty: **godz. 17:30** > *Matki Bożej Czeszochowskiej*

Niedziela, 21 luty: **godz. 09:00** > *Matki Bożej Czeszochowskiej*

Niedziela, 21 luty: **godz. 11:00** > *Matki Bożej Czeszochowskiej*

23 luty - 02 marzec

Los Angeles, California:

Sroda, 24 luty: **godz. 19:30** > *Matki Boskiej Jasnogórskiej*

Piątek, 26 luty: **godz. 19:30** > *Matki Boskiej Jasnogórskiej*

Niedziela, 28 luty: **godz. 09:00** > *Matki Boskiej Jasnogórskiej*

Niedziela, 28 luty: **godz. 12:00** > *Matki Boskiej Jasnogórskiej*

Niedziela, 28 luty: **godz. 18:30** > *Matki Boskiej Jasnogórskiej*

02 – 08 marzec

Sacramento, San Jose, Martinez, San Francisco, California:

Piątek, 5 marca **godz. 19:00** > *Our Lady of Czestochowa -Sacramento*

Sobota, 6 marca **godz. 17:30** > *Św. Brata Alberta Chmielowskiego - San Jose*

Niedziela, 7 marca **godz. 10:30** > *Matki Bożej Patronki Emigrantów - Martinez*

Niedziela, 7 marca **godz. 12:15** > *Nativity of Our Lord - San Francisco*

08 – 16 marzec

Chicago, Illinois:

Czwartek, 11 marzec: **godz. 19:00** > *Jezuicki Ośrodek Milenijny*

Piątek, 12 marzec: **godz. 19:00** > *Jezuicki Ośrodek Milenijny*

Sobota, 13 marzec: **godz. 19:00** > *Bazylika św. Jacka*

Niedziela, 14 marzec: **godz. 08:00** > *św. Trójcy*

Niedziela, 14 marzec: **godz. 10:30** > *św. Trójcy*

Niedziela, 14 marzec: **godz. 13:00** > *św. Trójcy*

Niedziela, 14 marzec: **godz. 16:00** > *św. Trójcy*

Niedziela, 14 marzec: **godz. 20:00** > *św. Trójcy*

16 – 22 marzec

Toronto, Kanada:

Sobota, 20 marzec: **godz. 19:00** > *Matki Bożej Królowej Polski*

Niedziela, 21 marzec: **godz. 09:00** > *Matki Bożej Królowej Polski*

Niedziela, 21 marzec: **godz. 10:30** > *Matki Bożej Królowej Polski*

Niedziela, 21 marzec: **godz. 12:30** > *Matki Bożej Królowej Polski*

Niedziela, 21 marzec: **godz. 19:30** > *Matki Bożej Królowej Polski*

Dzięki uprzejmości Telewizji Polskiej (TVP), spotkania z Siostrą Zamorą poprzedzać będą prezentacje doskonałego filmu, zrealizowanego przez TVP – „Non Possumus”, ukazującego niezwykle wnikliwie, osobę i postawę Prymasa Tysiąclecia oraz kontekst czasowy. Dodatkowe informacje co do miejsca i czasu będą podane. Możliwa jest również prezentacja: „Prymas – trzy lata z tysiąca”. Uprzejmie prosimy osoby zainteresowane zorganizowaniem pokazów o kontakt!

Wizyta Siostry Bogumiły jest przygotowaniem do 30-tych obchodów śmierci i wyciekowanej beatyfikacji Prymasa Tysiąclecia.

Siostra przybywa aby dać świadectwo i przybliżyć naszym rodakom osobę i nauczanie Wielkiego Polaka, Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego, którego losy z woli Bożej, w tak znamienity sposób splotyły się z klasztorem w Komańczy. To tu w Komańczy, powstał wielki program odnowy moralnej Narodu na przygotowanie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski. To w Komańczy, więziony Prymas napisał teksty Ślubów Jasnogórskich Narodu Polskiego, Apelu Jasnogórskiego oraz Wielkiej Nowenny Tysiąclecia. To tu, zrodziła się, jak się później okazało, jakże brzemienne w skutkach myśl, peregrynacji kopii obrazu Królowej Polski, po swoim zniewolonym Królestwie. To w Komańczy, ukryty jest sekret Przebudzenia naszego Narodu!

***

Otoczmy Dziedzictwo Duchowe Prymasa Tysiąclecia i ten pomnik pamięci narodowej, jakim jest klasztor w Komańczy, naszą szczególną opieką!

... Aktualne informacje - www.nazaretanki.dir.pl □

zarządzenie gen. Kiszczaka z 8 lipca 1985 r. (nr 049/85): „brakowaniu podlegają wszystkie akta operacyjne posiadające czasowe praktyczne znaczenie oraz dokumentacja pomocnicza posiadająca krótkotrwałe znaczenie praktyczne. Brakowanie może nastąpić po upływie ustalonych na mocy cytowanego zarządzenia okresów przechowywania. Okresy te są zróżnicowane w zależności od treści akt operacyjnych: minimalnie – dwa lata, maksymalnie – 60 lat. Cecha tajności nie ma bezpośredniego wpływu na okres przechowywania, kryterium decydującym jest zakładana dalsza przydatność”. Niszczenie archiwów MSW gen. Pudysz uzasadniał również stopniową likwidacją poszczególnych komórek organizacyjnych SB, które w przypadku akt przechowywanych krócej niż pięć lat mogły je „brakować we własnym zakresie”.

Systematyczny proces

Do akcji niszczenia dokumentów resort Kiszczaka przygotowywał się od dłuższego czasu. Pierwsza fala niszczenia nastąpiła wiosną 1989 r. Jeszcze podczas trwania obrad Okrągłego Stołu, 26 marca

1989 r., dyrektor Departamentu IV MSW gen. Tadeusz Szczygieł poinformował szefa SB gen. Henryka Dankowskiego i dyrektora Biura „C” (archiwum MSW) płk. Kazimierza Piotrowskiego o zniszczeniu tzw. teczek ewidencji operacyjnej na księży. Decyzję tę tłumaczył zmianą w sytuacji społeczno-politycznej i „prawnym uregulowaniem stosunków państwo – Kościół i Polska – Watykan”. Dodał także, że systemy ewidencjonowania danych o duchowieństwie w pełni zabezpieczają potrzeby SB. Kolejny etap niszczenia archiwów związany był z reorganizacją MSW w sierpniu 1989 r. Zlikwidowano wówczas najważniejsze pionierzy operacyjne bezpieki, m.in. departamenty III (działalność antykomunistyczna), IV (walka z Kościołem), V (sfera produkcyjna) i owiane złą sławą Biuro Studiów zajmujące się elitą solidarnościowego podziemia. Przykładowo z połączenia Departamentu IV i Biura Studiów powstał później Departament Studiów i Analiz. W ten sposób skoncentrowano bodaj

Slawomir Cenckiewicz do str. 23

Czy lepiej zatrudnić pracownika tradycyjnie czy jako niezależnego kontraktora?

Christopher A. Kerosky

Tłumaczenie: **Magdalena Zimka**

Nie ma jednego, konkretnego czynnika, który zdecydowanie pomaga przy podjęciu decyzji o tym, jak zatrudnić nowego pracownika.

Prawo mówi, że osoba będzie uznana za pracownika w momencie kiedy pracodawca, zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni sprawuje pełną kontrolę nad jego wykonywaną pracą. S.G. Borello & Sons, Inc. v. Department of Industrial Relations (1989 48 Cal.3d 341).

Zgodnie z z Departamentem Rozwoju Zatrudnienia (*Employment Development Department*), w stanie Kalifornia, pracodawca planując zatrudnienie niezależnego kontraktora musi rozważyć następujące czynniki:

1. Kontraktor świadczy usługi w swoim zawodzie, zazwyczaj różnym od zawodu zleceniodawcy.
2. Praca wykonywana przez kontraktora jest zleceniem niestanowiącym części biznesu zleceniodawcy.
3. Kontraktor zaopatruje się we własne środki umożliwiające wykonanie pracy.
4. Kontraktor dokonuje znaczących inwestycji w profesjonalne wyposażenie lub materiały potrzebne do wykonywania pracy.
5. Praca kontraktora wymaga od niego szczególnych umiejętności w wykonywanym przez niego zawodzie.
6. Kontraktor jest specjalistą, jednak wykonanie jego pracy nie jest pod nadzorem i kontrolą.
7. Możliwości zarobkowe kontraktora zależą w głównej mierze od jego umiejętności menadżerskich.
8. Czas pracy kontraktora uzależniony jest od konkretnych projektów do których został zatrudniony.
9. Należy rozpatrzyć i dokładnie ustalić profesjonalne relacje pomiędzy kontraktorem a zatrudniającym go pracodawcą.
10. Należy ustalić metodę płatności za wykonywaną pracę. Płaca może być uzależniona od przepracowanych godzin lub za konkretny projekt.
11. Strony nie uważają współpracy jako typową relację pracownik-pracodawca.
12. Kontraktor ma prawo kontrolować według swojego uznania sposób realizacji kontraktu, ale nie mając swobodnego działania w zakresie środków finansowych gwarantujących wykonanie pracy. (Labor Code Section 2750.5)
13. Kontraktor pracuje w imieniu własnej prowadzonej działalności. (Labor Code Section 2750.5)
14. Niezależny status kontraktora nie powinien prowadzić do nadłużyc wynikających ze świadomego unikania obowiązków jako zatrudnionego pracownika. (Labor Code Section 2750.5)
15. Kontraktor inwestuje w prowadzoną przez siebie działalność. Dana inwestycja nie opiera się jedynie na świadczeniu usług. (Labor Code Section 2750.5)
16. Kontraktor prowadzi swój biznes zatrudniając siebie samego oraz pracując dla własnych profitów. (Labor Code Section 2750.5)
17. Kontraktor oczekuje zlecenia na konkretny projekt oraz płatności za ten konkretny projekt. (Labor Code Section 2750.5)
18. Kontraktor ma kontrolę nad czasem i miejscem przeznaczonym na wykonanie zadania. (Labor Code Section 2750.5)
19. Kontraktor może zatrudniać własnych pracowników. (Labor Code Section 2750.5)
20. Kontraktor powinien posiadać licencje na wykonywanie zawodu. (Labor Code Section 2750.5)
21. Współpraca z kontraktorem nie jest nierozłączna i bezterminowa, jednak nie

Niezależnego kontraktora do str. 21